

Vragenlijst PROCESS

De institutionele dimensie van duurzame ontwikkeling

In deze vragenlijst ligt het accent op het proces van institutionalisering en internalisering van duurzame ontwikkeling binnen kernprocessen van de organisatie.

Vragen: institutionalisering

Verankering duurzaamheid in Bestuur, Organisatie, Planningcyclus en Communicatie

Sturen op duurzame ontwikkeling betekent voor de overheid in de praktijk dat er in alle soorten besluitvorming rekening gehouden wordt met eventuele negatieve effecten van beleidskeuzes. Niet alleen binnen de eigen grenzen, ook elders en later.

Eenvoudig gesteld ziet het referentiekader of checklist bij besluitvorming er als volgt uit:

	People Sociale effecten	Planet Ecologische effecten	Profit Economische effecten
Hier/nu	✓	✓	✓
Elders	✓	✓	✓
Later	✓	✓	✓

De eerste vier vragen van de Duurzaamheidsmeter voor Waterschappen richten zich op het proces om duurzaamheid als uitgangsprincipe te **internaliseren** en te **institutionaliseren** (verankeren, borgen) binnen de gehele organisatie.

“De waterschappen geven steeds meer invulling aan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Dat betekent dat zij bij keuzes over de wijze waarop zij hun doelen realiseren, aspecten van sociaal-culturele, ecologische en economische aard meewegen”.

Uit: Waterschapsspiegel 2010, hfst 8, p.43

	Vraag	Toelichting	Antwoord	Max Score
1.	<p>VISIE EN STRATEGIE</p> <p>Uw waterschap heeft duurzame ontwikkeling uitgewerkt in een strategische visie op lange termijn.</p> <p>a. De strategische (lange termijn) visie van uw waterschap vindt zijn weerslag in het huidige bestuursprogramma.</p> <p>b. Het huidige bestuursprogramma hanteert duurzaamheid als uitgangsprincipe en heeft dit vertaald in prioriteiten om duurzame ontwikkelingen in het waterbeheer te bevorderen.</p> <p>c. Uw waterschap hecht belang aan zijn voorbeeldrol wat zich uit in een ambitieus strategisch plan om de eigen bedrijfsvoering te verduurzamen (MVO beleid).</p>	<p>Duurzame ontwikkeling vraagt per definitie een visie op lange termijn. Een strategische visie kijkt verder dan een meerjarenplan van 4 jaar, naar een (gewenst) toekomstbeeld over 10 jaar zoals bijvoorbeeld het klimaatakkoord 2010-2020.</p> <p>a. Het uitwerken van een strategische visie heeft alleen zijn waarde als er structureel aan gerefereerd wordt en de neergelegde ambities regelmatig terugkomen op de (politieke) agenda.</p> <p>b. Het gaat er hierbij met nadruk om dat op bestuurlijk niveau duurzaamheid als basisprincipe wordt gehanteerd en niet als apart thema of beleidsveld.</p> <p>c. Een ambitieus MVO beleid gaat verder dan de wettelijke verplichtingen en de huidige klimaatafspraken.</p>	<p>Nee/Ja</p> <p>Nee/Ja</p> <p>0 0 0 0</p> <p>0 0 0 0</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>

	Vraag	Toelichting	Antwoord	Max Score
2.	<p>INSTRUMENTARIUM</p> <p>Uw waterschap heeft richtlijnen ontwikkeld om ervoor zorg te dragen dat duurzaamheid op structurele wijze wordt meegenomen in beleids-, programma- en projectontwikkeling.</p> <p>a. Bij (grote) projecten wordt een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) gemaakt.</p> <p>b. Duurzaamheid is een verplicht hoofdstuk/paragraaf in (voorstellen voor) projecten, programma's, rapportages waar uw waterschap verantwoordelijkheid voor draagt.</p> <p>c. Uw waterschap beschikt over een MVO beleidsplan (in wording) dat gebaseerd is op de nieuwe ISO 26000 richtlijn.</p>	<p>Om duurzame ontwikkeling als uitgangsprincipe te institutionaliseren, is het belangrijk duidelijke formele richtlijnen te hebben zodat een ieder weet dat en hoe duurzaamheidsaspecten meegenomen moeten worden bij het uitwerken van nieuw beleid, programma en/of project.</p> <p>a. Een Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA) geeft het rendement van een investering voor de gehele maatschappij weer. www.kenniscentrum-mkba.nl</p> <p>b. Geen toelichting.</p> <p>c. ISO 26000 is de internationale richtlijn voor Maatschappelijke Verantwoordelijkheid van Organisaties die in 2010 is definitief is vastgesteld. www.nen.nl/iso26000</p>	<p>Nee/Ja</p> <p>0 0 0 0</p> <p>0 0 0 0</p> <p>0 0 0 0</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>
3.	<p>ORGANISATIECULTUUR</p> <p>Uw waterschap heeft een lopend programma om het duurzaamheidsbeleid binnen de organisatie te verankeren en te verbeteren (lerende organisatie).</p> <p>a. Binnen het dagelijks bestuur is er een portefeuillehouder duurzaamheid/MVO.</p> <p>b. Binnen uw waterschap wordt op managementniveau duurzaamheid standaard meegenomen in zowel de bedrijfsvoering als de beleidscycli.</p> <p>c. Binnen uw waterschap worden het management en de stafleden regelmatig (bij)geschoold op het gebied van duurzame ontwikkeling en/of maatschappelijk verantwoord ondernemen.</p> <p>d. Het indienen van ideeën en initiatieven door het personeel voor het verduurzamen van de organisaties wordt aantoonbaar gestimuleerd en gewaardeerd.</p>	<p>Duurzame ontwikkeling vraagt een cultuuromslag op alle niveaus. De uitdaging is om op bestuurlijk en ambtelijk niveau duurzaamheid als uitgangspunt te vertalen naar het eigen werkveld.</p> <p>a. In principe draagt het gehele bestuur verantwoording om te sturen op duurzame ontwikkeling. De vraag is wie het aanspreekpunt is voor de institutionalisering van duurzaamheid/MVO.</p> <p>b. Beleidscyclus: plan – act – do – check</p> <p>c. (Bij)scholing kan plaatsvinden in de vorm van een cursus, training of bijvoorbeeld een terugkerend thema op de agenda van managementdagen.</p> <p>d. Er zijn vele vormen om betrokkenheid en participatie van de medewerkers te stimuleren. Zie bijvoorbeeld de milieuwedstrijd van HHNK: link naar pdf 'Energie voor het milieu'.</p>	<p>Nee/Ja</p> <p>Nee/Ja</p> <p>0 0 0 0</p> <p>0 0 0 0</p> <p>0 0 0 0</p>	<p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>

	Vraag	Toelichting	Antwoord	Max Score
4.	<p>TRANSPARANTIE EN ONTWIKKELING</p> <p>Uw waterschap publiceert jaarlijks een duurzaamheidsverslag of maatschappelijk jaarverslag.</p> <p>a. De eigen voorbeeldrol en prestaties op het gebied van duurzame bedrijfsvoering is een vast onderdeel van een publieksvriendelijk jaarverslag (burgerjaarverslag).</p> <p>b. Het jaarlijkse MVO- of duurzaamheidsverslag is gebaseerd op de GRI-richtlijnen of verwante instrumenten als de MVO Prestatieladder.</p> <p>c. Via uw website is eenvoudig en snel informatie te vinden over de visie en bijdragen van uw waterschap aan duurzame ontwikkeling.</p> <p>d. Uit de jaarlijkse inhoudelijke rapportage (bijv. het maatschappelijk jaarverslag) valt duidelijk een vooruitgang op te maken wat betreft de MVO-prestaties van uw waterschap.</p>	<p>Geen toelichting.</p> <p>a. Sinds de nieuwe gemeente wet (2003) zijn gemeenten én provincies verplicht een burgerjaarverslag uit te brengen. Waterschappen zijn dit niet verplicht, maar heeft als overheidsorgaan wel een belang om verantwoording af te leggen aan de burger.</p> <p>b. GRI: Global Reporting Initiative. Voor handleidingen en internationale standaardisering van duurzaamheidsverslagen voor publieke en private sector: www.globalreporting.org.</p> <p>c. Eenvoudig en snel informatie vinden via website betekent hier dat via de homepage iemand met maximaal twee klikken op dit onderwerp terecht kan komen.</p> <p>d. M.a.w. kan uw waterschap gekarakteriseerd worden als een lerende organisatie m.b.t. MVO?</p>	<p>Nee/Ja</p> <p>Nee/Ja</p> <p>Nee/Ja</p> <p>0 0 0 0</p> <p>0 0 0 0</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>
	TOTAAL			57
	<p>EXTRA</p> <p>Natuurlijk is de vragenlijst niet uitputtend. Hieronder wordt ruimte geboden voor concrete voorbeelden, tips en commentaar.</p>			

MAXIMUM TOTAALSCORE VRAGENLIJST PROCES: 57